

Chrońmy wierzby głowiaste

Wierzby od zawsze były stałym elementem polskiego krajobrazu, szczególnie tzw. wierzby głowiaste, o koronie w kształcie głowy. Swoją obecność oraz wygląd zawdzięczały człowiekowi, gdyż od wieków były dla niego bardzo użyteczne.

Robiono z nich żywe ogrodzenia, które w odróżnieniu od tradycyjnych wymagały wymiany z biegiem czasu, ponieważ nie psuły się w ziemi. Wystarczyło obciąć gałęzie z korony wierzby i wkopać je wczesną wiosną lub jesienią do gruntu, aby zakorzeniły się i stworzyły nowe drzewo. W ten sposób powstawały aleje tych drzew, które szybko rosły i po obcięciu na wysokości około dwóch metrów, tworzyły nowe wierzby głowiaste.

Gałęzie grube, kilkuletnie obcinano i wykorzystywano jako opał. Te cieńsze służyły jako materiał na koszyki.

Wierzby głowiaste są prawdziwą ostoją przyrody. Szybko rosną, a gdy są regularnie ogławiane, ich pień staje się coraz grubszy. Drewno wierzbowe jest miękkie i doceniają to dziecięty (najczęściej zielone), które już po kilku-kilkunastu latach życia wierzby kują w nich dziuple. Po nich dziuple te zamieszkują rzadkie sowy pójdzki, dudki, wróble, mazurki, sikorki i wiele innych ptaków- dziuplaków.

W koronie wierzby głowiastej zakładają gniazda nawet kaczki. Wczesną wiosną, gdy wierzba kwitnie, zlatują się pożyteczne owady zapylające- głównie pszczoły i trzmiele.

Obecność wierzb w krajobrazie warunkuje występowanie tych wszystkich rzadkich zwierząt. Dlatego powinniśmy dbać o wierzby, ogławiać stare i sadzić nowe.

A jak to zrobić? Można wybrać jeden z dwóch wariantów.

Wierzby łatwo rozmnażają się ze zdrewniałych nieukorzenionych sadzonek (sztobrów) – czyli kawałków patyków długości około 30 cm sadzonych wprost do gruntu jesienią lub wczesną wiosną. Po ukorzenieniu i wypuszczeniu pędów, młodą roślinę prowadzimy w formie drzewiastej z jednym pniem, aż uzyska na wysokości 2 m grubość 5 cm. Zazwyczaj trwa to kilka lat. Po osiągnięciu tej grubości, na wiosnę obcinamy wierzchołek i pędy boczne. Ukorzenione drzewko ogławiamy co roku lub co 2 lata przez następne 10 lat, obcinając wszystkie pędy wyrastające z wierzchołka. Po dziesiątym roku ogławiamy wierzby co około 5 lat.

Na terenach z wysokim poziomem wody gruntowej sadzimy grube pędy wierzbowe o średnicy 5-10 cm i długości (w zależności od potrzeb) 1,5-2,5 m. Żywokoły pozyskujemy ze starszych wierzb zimą i sadzimy w marcu/kwietniu po rozmarznięciu gruntu. Wbijamy je w spulchnioną ziemię na taką głębokość na jaką się uda. W roku posadzenia, wycinamy odbijające z pnia pędy. Zostawiamy tylko te na wierzchołku i dbamy o dużą wilgotność w razie suszy. Ukorzenione drzewko ogławiamy co roku lub co 2 lata przez następne 10 lat, obcinając wszystkie pędy wyrastające z wierzchołka.

Po dziesiątym roku ogławiamy wierzby co około 5 lat.

Ogławianie prowadzimy w okresie spoczynku drzew czyli od listopada do końca lutego.

Między innymi takie tradycyjne metody ochrony krajobrazu staramy się promować realizując projekt edukacyjny „Pola tętniące życiem” skierowany przede wszystkim do tych, od których zależy jej przetrwanie – do rolników, dzieci i młodzieży. Zapraszamy do odwiedzenia strony: pola.bocian.org.pl, można tam zapoznać się z tegorocznym harmonogramem Dni Wierzby Głowiastej, które corocznie organizuje Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”. Zachęcamy do udziału i organizowania podobnych akcji na swoim terenie.

Krzysztof Jurczak, Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”

Projekt "Pola tętniące życiem - kampania edukacyjna na rzecz ochrony różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym" dofinansowany jest przez Islandię, Liechtenstein oraz Norwegię w ramach funduszy EOG.

Logotyp found or type unknown

wierzby found or type unknown

stare wierzby

Image not found or type unknown